

Váš dopis zn.
Ze dne 7. 6. 2025
Čj. ČŠIG-10112/26-G21
Sp. zn. ČŠIG-S-737/26-G21
Vyřizuje Marie Picková
Telefon 251 023 112
E-mail marie.pickova@csicr.cz
Datum 12. 6. 2026

Poskytnutí informací

obdrželi jsme Vaši žádost o poskytnutí informací ze dne 7. června 2026. Požadované informace se z velké části překrývají s informacemi, které Vám byly poskytnuty dne 9. června 2026 (čj. ČŠIG-9420/26). Na tyto informace odkazujeme a zároveň zasíláme formou poskytnutí informace:

Otázky týkající se socioekonomického statusu byly připraveny v rámci přípravy celé metodiky k monitorování a vyhodnocování spravedlivosti vzdělávacího systému v ČR (k dispozici je zde: <https://www.csicr.cz/getattachment/aee31f77-9f21-4cba-8cf6-f2b049ebd504/Zaznam-o-cinnostech-zpracovani-Priloha.aspx>). Návrh vychází z otázek využívaných při mezinárodních šetřeních (v rámci OECD) a zpracovaných a schválených mezinárodním konsorciem. Baterie otázek byly připraveny týmem v rámci projektu Komplexní systém hodnocení.

Otázky týkající se duševní pohody byly připraveny v rámci projektu Národního ústavu pro duševní zdraví (<https://www.nudz.cz/vyzkum/vyzkumny-program-verejne-dusevni-zdravi/granty-a-projekty/monitoring-a-posilovani-dusevniho-zdravi-deti-a-adolescentu>; <https://www.supreme-mh.cz/>). Baterie otázek byly připraveny týmem v rámci projektu.

O zařazení otázek do dotazníkového šetření rozhodl (baterie otázek vybral) Mgr. Petr Suchomel, Dr., náměstek ústředního školního inspektora.

Charakter šetření nevedl k individuální diagnostice a nebyla proto ani připravena krizová či intervenční opatření ze strany České školní inspekce. Právě základní monitoring na úrovni systému (se stanovením indexu pro školu) je jedním z kroků, kdy škola získává zpětnou vazbu o rizikových faktorech, zjištění je tak relevantním indikátorem pro přijetí opatření na úrovni školy (mj. k zaměření primární prevence) a zároveň na úrovni systému (mj. cílená podpora podpůrných pozic).

Obecné informace o šetření týkající se zpracování osobních údajů byly uvedeny na webových stránkách České školní inspekce (s uvedením, že bude zjišťování obsahovat mj. dotazníková šetření pro žáky se zaměřením na mj. kontextové informace související s podmínkami a průběhem vzdělávání), a to nejpozději 3. června 2025. Informace o zjišťování, včetně informace o tom, že součástí bude dotazníkové šetření, byla obsažena v Souboru pedagogicko-organizačních informací pro školní rok 2025/2026. Dne 4. května 2026 byly školy informovány, že po ukončení testu se automaticky spustí dotazník žáka, v němž žák odpoví na otázky týkající se studijní motivace, podmínek pro učení, duševní pohody apod. Konkrétní otázky nebyly školám, žákům ani zákonným zástupcům dopředu sděleny. Zákonní zástupci

žáků tak nebyli informováni, že jejich děti budou odpovídat na otázky týkající se duševní pohody a údajů o socioekonomickém statusu. Rodičům, zákonným zástupcům, školám nebo žákům nebyla před zahájením testování předložena informace nad rámec výše uvedeného.

Toto šetření Česká školní inspekce realizovala na základě § 174 odst. 2 písm. a) a odst. 15 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Česká školní inspekce je pověřena k provádění inspekční činnosti, což zahrnuje mj. získávání a analyzování informací o vzdělávání žáků a činnosti škol, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy. Zjišťování výsledků vzdělávání žáků Českou školní inspekcí umožňuje objektivizované ověření naplňování vzdělávacích programů (zatímco sledování hodnocení jednotlivými učiteli, resp. školou takové posouzení nemožní). Realizace testování včetně dotazníkových šetření pro žáky zaměřených mimo jiné na kontextové informace související s podmínkami a průběhem vzdělávání byla schválena ministrem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci plánu hlavních úkolů podle § 174 odst. 5 školského zákona¹.

Zjišťování výsledků vzdělávání zohledňuje kromě samotného testování vždy též kontextové údaje, které ovlivňují vzdělávání žáků. Samotné výsledky testů bez kontextových informací nemají potřebnou vypovídací hodnotu o samotném vzdělávání poskytovaném školami, o činnosti škol a efektivnosti vzdělávací soustavy. Stejně, jako musí školy reflektovat podmínky, které žáci pro vzdělávání mají, musí je reflektovat i sledování Českou školní inspekcí, aby byla zjištění validní. V podmínkách zjišťování výsledků vzdělávání Českou školní inspekcí je cílem se znalostí kontextových dat spravedlivější a užitečnější prezentace a interpretace výsledků testování zohledněním kontextu, v němž vzdělávání ve školách probíhá.

Kontextové informace zahrnovaly indikátory socioekonomického statusu žáka. S pojmem socioekonomický status žáka pracují např. zprávy OECD ke vzdělávání (Education at Glance). Zpráva OECD o hodnocení vzdělávání (2012) přímo upozornila na skutečnost, že v České republice chybí některá klíčová data pro hodnocení vzdělávání, konkrétně pak údaje o socioekonomickém zázemí žáků. Na potřebu monitoringu reagoval mj. projekt Komplexní systém hodnocení schválený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR (dále „MŠMT“). Jedním z výstupů projektu byl systém indikátorů pro monitorování a vyhodnocování spravedlivosti vzdělávacího systému ČR.

Otázky zaměřené na zjišťování socioekonomického statusu žáků použité v předmětném šetření (2026) byly čerpány právě z materiálu Metodika k monitorování a vyhodnocování spravedlivosti vzdělávacího systému v ČR, který byl projektovým výstupem projektu Komplexní systém hodnocení a byl schválen Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

Dotazníkové otázky čerpají mj. ze zkušeností mezinárodních šetření (OECD, IEA). Na vliv socioekonomického statusu žáka, resp. socioekonomického statusu rodiny poukazuje Strategie 2030+ v rámci předcházení nerovnostem ve vzdělávání. Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ („Strategie 2030+“) v této souvislosti mluví o „*vysoké závislosti výsledků vzdělávání na socioekonomickém původu a velmi nízké mezigenerační vzdělanostní mobility v ČR. Socioekonomický status rodin dnes vysvětluje okolo 40 až 45 % rozptylu výsledků v testech matematické, čtenářské a přírodovědné gramotnosti oproti standardním cca 30 % v dalších evropských zemích*“ (Strategická linie Rovný přístup ke kvalitnímu vzdělávání, <https://edu.gov.cz/strategie-vzdelavaci-politiky-cr-do-roku-2030/>).

Dotazník dále obsahoval otázky týkající se duševní pohody a motivovanosti žáků. Zaměření na tuto oblast odpovídá aktuální Strategii 2030+. Ta reflektuje oblast wellbeingu žáků, oblast

¹ [https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Plan-hlavnich-ukolu/Plan-hlavnich-ukolu-Ceske-skolni-inspekce-na-s-\(7\)](https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Plan-hlavnich-ukolu/Plan-hlavnich-ukolu-Ceske-skolni-inspekce-na-s-(7))

psychohygieny a duševního zdraví. Zjištění dat o reálném stavu je podkladem pro analýzu efektivnosti vzdělávací soustavy v této oblasti, v oblasti nastavení vhodných metod, zajištění podpory žáků a přijímání opatření k prevenci rizik. Otázky k monitorování duševní pohody žáků byly čerpány z baterie otázek poskytnuté v roce 2022 tehdejšími pracovníky Národního ústavu duševního zdraví.

Česká školní inspekce zpracovává osobní údaje žáků za účelem výkonu kompetencí vymezených školským zákonem, tj. na základě důvodů dle čl. 6 odst. 1 písm. a) a čl. 9 odst. 2 písm. g) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

S pozdravem

Robin Pokorný
vedoucí oddělení právních a vnitřních věcí